

## Motion till riksdagen 2024/25:3036

av **Leila Ali Elmi m.fl. (MP)**

# Utgiftsområde 13 Integration och jämslällldhet

---

## Sammanfattning

Integration handlar i grunden om människors möjlighet att bli en del av samhället – att etablera sig, få rätt stöd och känna tillhörighet. Det är samhällets ansvar att skapa bra förutsättningar och säkerställa att relevanta stödinsatser finns tillgängliga när och där de behövs. Allt som bidrar till segregation motverkar integration. Därför måste det finnas en tydlig och tillgänglig väg för alla.

Segregation är ett stort samhällsproblem som kräver prioritering och ett samlat grepp från staten. Miljöpartiet anser att en förstärkt myndighet mot segregation behöver inrättas. Vi anser dessutom att en miljard ska avsättas i medel för kraftfulla åtgärder som myndigheten ska handha.

Vi vänder oss starkt mot den integrationsdebatt som drivs av Tidöpartierna, där både deras förslag och själva tonen i debatten skapar hinder för integrationen. Miljöpartiet vill istället underlätta och bana väg för nya, tydligare vägar in i samhället för asylsökande och nyanlända. Vi utvecklade 2024 ett stort antal förslag på konkreta åtgärder i partimotionen ”En tydlig väg till integration”.

De sänkta schablonersättningarna som regeringen inför för ensamkommande barn och andra nyanlända gör det svårare för kommunerna att lyckas, och vi motsätter oss dessa nedskärningar.

Miljöpartiet är också ett feministiskt parti, vilket innebär att vi strävar efter jämslällldhet och att motverka könsmaktsordningen där män har mer makt än kvinnor. För oss är jämslällldhet i grunden en fråga om frihet – ingen ska begränsas av sitt kön eller sin könsidentitet. Alla ska ha friheten att vara den de är, utan att hindras av stereotypa normer och attityder.

# Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet enligt förslaget i tabell A i motionen.

## Motivering

### Tabell A Anslagsförslag för 2025 för utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet

*Tusental kronor*

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Integrationsåtgärder	98 925	28 900
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	4 964 625	726 000
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	142 746	±0
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	105 919	15 000
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	571 039	70 000
3:2 Jämställdhetsmyndigheten	166 350	±0
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	48 163	±0
4:1 Åtgärder mot utanförskap	168 000	±0
99:1 Medborgarkontor, hubbar och studiecirklar	±0	100 000
99:2 Inrätta ett nationellt center för samhällsorienteringen	±0	15 000
99:3 Myndighet mot segregation	±0	70 000
99:4 Placeringspeng för skyddade boenden	±0	1 000 000
99:5 Medel för satsningar mot segregation	±0	1 000 000
<b>Summa</b>	<b>6 265 767</b>	<b>3 024 900</b>

### Anslag 1:1 Integrationsåtgärder

#### **Nej till att ta bort det särskilda bidraget för organisationer där människor kan mötas utifrån gemensam bakgrund**

Regeringen har avskaffat det särskilda bidraget för organisationer bildade på etnisk grund. Detta bidrag syftade till att stärka organisationernas initiativ och verksamheter som främjar kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället. Regeringen hävdar att stödet inte har bidragit tillräckligt till integrationen, men vi håller inte med. Istället ser vi ett behov av att utvärdera hur bidraget har påverkat integrationen. Att som regeringen gjort omedelbart ta bort stödet är ansvarslost, det minskar integrationsmöjligheterna och riskerar att cementera utanförskap.

För många är det oerhört värdefullt att få stöd från andra med liknande erfarenheter och bakgrund, vilket kan underlätta integrationen. Regeringen bör därför återinföra bidraget och initiera en utvärdering som undersöker hur dessa föreningar bidrar till integration, demokrati och jämställdhet. Vi säger fortfarande nej till regeringens väg, som innebär mindre integration. Vi vill därför återinföra bidraget på 19 miljoner årligen och av dessa avsätta en miljon för en utvärdering.

## **Arbetsmarknadens parter kan fylla en viktig funktion för nyanlända**

Arbetsgivarorganisationer och fackföreningar kan spela en större roll i att underlätta en bra etablering för nyanlända. Att tidigt få kontakt med fackliga organisationer och yrkesförbund kan vara ovärderligt för dem som har erfarenhet inom ett visst yrkesområde. Möjligheten att knyta kontakter och få yrkesvägledning och praktik inom sitt område kan bidra till en snabbare etablering på arbetsmarknaden.

Även om vissa projekt redan genomförts, menar vi att det finns en stor outnyttjad potential här. Fackföreningar har visserligen ett uppdrag gentemot sina medlemmar, men det finns sannolikt ett intresse för att bidra till en bredare samhällsinsats. Därför ser vi starka skäl för att utforma ett statligt stöd för att dessa organisationer i större utsträckning ska kunna samverka med arbetsgivarorganisationer och bidra till integrationen. Vi föreslår att 10 miljoner kronor årligen avsätts för detta ändamål.

## **Anslag 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande**

### **Återställ antalet kvotflyktingar**

Fler länder behöver ta ett större ansvar för att ta emot flyktingar och vi vill att Sverige tillsammans med andra EU-länder förbinder sig att öka antalet kvotflyktingar. I en tid då antalet människor på flykt i världen ständigt ökar har antalet länder i EU som tar emot kvotflyktingar minskat. UNHCR har upprepade gånger vädjat till EU-länderna om att uppfylla målet att vidarebosätta 40 000 kvotflyktingar, utan resultat.

Sverige bör vara en förebild när det gäller global solidaritet. Regeringen har kraftigt minskat antalet kvotflyktingar – något vi djupt beklagar. Fler länder behöver ta ett större ansvar för att ta emot flyktingar och vi vill att Sverige tillsammans med andra EU-länder förbinder sig att öka antalet kvotflyktingar. Vi vill att Sverige omedelbart ska återgå till att ta emot 5 000 kvotflyktingar per år. Vi avsätter 500 miljoner kronor för år 2025, 1 500 miljoner kronor för år 2026 och 2 200 miljoner kronor för år 2027.

### **Återställ schablonersättningen för ensamkommande barn**

Kostnaderna för kommuner och regioner per person har inte gått ner, snarare tvärtom. Det finns därför ingen anledning att sänka ersättningen per dygn och person för mottagande av ensamkommande barn. Den aviserade sänkningen i 1:2 bör därför avvisas. Vi avvisar regeringens förslag varför anslaget till schablonersättning till kommunerna för ensamkommande barn behöver återställas. Vi avsätter därmed 100 miljoner kr år 2025, 80 miljoner kronor 2026 och 60 miljoner 2027.

### **Återställ indexering för schablonersättning för mottagande av nyanlända**

Vi anser att det är ett feltänkande att så som regeringen föreslår strypa den indexering av schablonersättning för mottagande av nyanlända som nu finns. Indexeringen har tidigare justerats upp med koppling till förändring i prisbasbeloppet. I takt med ökade kostnader, inte minst på grund av inflation och ett tufft läge för kommunerna, är det allt annat än ansvarstagande att dra ner på denna post.

För att återställa indexeringen av schablonersättningen för mottagande av nyanlända avsätter vi 126 mk för 2025, 113 mk för 2026 och 113 mk för 2027.

## Anslag 2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism

### **Tillskott till arbetet mot rasism och annan främlingsfientlighet samt diskriminering**

Arbetet mot rasism, främlingsfientlighet och diskriminering är av största vikt. Områden som funkofobi, afrofobi, islamofobi, antisemitism och antiziganism kräver fortsatta och kraftfulla åtgärder. Anslaget för detta viktiga arbete utökades förra året med 20 miljoner kronor för 2024, vilket var ett välkommet tillskott.

Tyvärr valde regeringen att inte avsätta motsvarande medel för de kommande två åren, något vi ansåg vara nödvändigt för att säkerställa ett långsiktigt arbete. Det är avgörande att vi fortsätter utvecklingsarbetet på olika nivåer för att motverka dessa former av förtryck.

Regeringen har nu gjort ett särskilt tillskott för att bekämpa antisemitism, vilket är ett bra och viktigt steg. Samtidigt måste vi också fokusera på andra former av rasism och diskriminering. Med tanke på den aktuella situationen i omvärlden, är insatser mot islamofobi särskilt angelägna.

Därför föreslår vi att ytterligare 10 miljoner kronor avsätts för 2025 och ytterligare 10 miljoner kronor för 2026 för att stärka arbetet mot rasism, främlingsfientlighet och diskriminering i ett brett perspektiv.

### **Nationell stömlinje mot hatbrott**

Miljöpartiet anser att det är angeläget att inrätta en nationell stömlinje för hatbrott. I dagsläget är det många som utsätts för hatbrott som inte vågar göra en polisanmälan. Såväl stöd som vägledning är angeläget för alla typer av hatbrott. Därför avsätter vi tills vidare 5 mkr årligen i syftet.

## Anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder

### **Stärkt finansiering till jourer och stödverksamhet**

Under lång tid fick kvinnojourernas ideella krafter bära hela ansvaret för våldsutsatta kvinnors situation medan samhället såg åt ett annat håll. Idag finns, tack vare det arbete som gjorts av jourerna, en annan kunskap om våld, hedersrelaterat våld och vad som krävs för att förbättra kvinnornas situation.

Miljöpartiet vill utveckla lagstiftningen för att ge kvinnor som utsätts för våld, även det så kallade eftervåldets alla dimensioner, bättre skydd. Men vi ser också att kvinno- och tjejjourernas arbete är helt centralt för den samhällsförändring som krävs för att bryta våldsamma normer. Trots att statsbidraget sedan förra året både permanentats och ökats till kvinno- och tjejjourerna, ser vi fortfarande att tillräckliga resurser saknas för att ge kvinnor det stöd de faktiskt behöver. Både den öppna verksamheten och de skyddade boenden som drivs med jourernas kompetens behövs. Vi satsar därför ytterligare 50 miljoner på kvinno- och tjejjourernas verksamhet.

Flera civilsamhällesorganisationer gör ett oerhört viktigt arbete för att stötta barn i deras relationer och för att motarbeta till exempel psykiskt, fysiskt, sexuellt eller digitalt våld. Organisationernas stödlinjer erbjuder ett bra stöd. Därför vill Miljöpartiet göra en särskild satsning för att stärka finansieringen till dessa stödverksamheter för barn och

unga, både för att de ska kunna fortsätta och för att de ska kunna skala upp sin verksamhet. Vi skjuter till 20 miljoner till dessa organisationer.

### 99:1 Medborgarkontor, hubbar och studiecirklar

För många som genomgår samhällsorientering blir kunskapen ofta fragmenterad. I många fall råder det brist på både information om och möjligheter att fånga upp missad kunskap. Miljöpartiet ser det som oerhört viktigt att människor ska ha en given plats att vända sig till när de behöver hjälp, men även en möjlighet att individanpassa och tillsammans med andra utveckla sin kunskap om det svenska samhället. Av 290 kommuner svarar 99 stycken att de inte har ett medborgarkontor; för 41 kommuner saknas information. Miljöpartiet vill göra en satsning både för att bidra till att etablera medborgarkontor i de kommuner som är i behov och för att utveckla studiecirklar och hubbar där medborgarkontoren förslagsvis kan utgöra ett nav. Satsningen behöver bli märkbar i hela landet. Vi avsätter 100 mk årligen i detta syfte.

### 99:2 Inrätta ett nationellt center för samhällsorienteringen

Låt introduktionen av samhället få ta betydligt större plats i ett tidigt skede. Även om en del inte kommer få uppehållstillstånd senare är kunskap aldrig bortkastad. Att använda tid till något meningsfullt, att ha hopp inför framtiden är viktigt för alla. För de som senare får uppehållstillstånd och kommer stanna i Sverige kortare eller längre tid är tidig kunskap om samhället en enormt viktig investering. Vi vill att berörda myndigheter får i uppdrag att ta fram ett förslag på helhetskoncept för kunskap om samhället, det som i dag är splittrat mellan det som kallas samhällsintroduktion och samhällsorientering. Ett jämställdhetsperspektiv, mänskliga rättigheter och möjligheten att på ett fördjupat sätt förstå dessa ska inbegripas. Vi anser att ett nationellt center för samhällsorienteringen behöver inrättas, något som även länsstyrelserna föreslagit. Nivån behöver öka och pedagogiken bli bättre. Länsstyrelserna föreslog även att en uppdragsutbildning för samhälls- och hälsoinformatörer behöver tas fram. Vi anser att det nationella centret bör få detta uppdrag. I dagsläget är nivån och kvaliteten på samhällsorienteringen mycket ojämn i landet. Behovet av att en nationell kursplan för samhällsorientering tas fram har också lyfts. Det senare har regeringen aviserat att man är inne på, och det är välkommet, förutsatt att innehållet är bra. Vi avsätter sammantaget 15 mkr för ett nationellt center och uppdragsutbildning.

### 99:3 Inrätta en ny förstärkt myndighet för arbete mot segregation

Segregation är ett stort samhällsproblem som kräver prioritering och ett samlat grepp från staten. Det skapar onödig utsatthet och problem för både samhället och individen. Minskad segregation kan samtidigt minska behovet av vissa integrationsinsatser, och det är smartare och mer effektivt att bygga ett samhälle som fungerar för alla från början. Miljöpartiet anser att en förstärkt myndighet mot segregation behöver inrättas. Vi anser dessutom att 1 miljard ska avsättas i medel för kraftfulla åtgärder som myndigheten ska handha.

### 99:3 Inför en statlig medfinansiering för placeringar på skyddade boenden

Lagstiftningen för placering i skyddade boenden har nyligen stärkts. Med ökade krav, inklusive att barn ska få egna placeringbeslut, riskerar kostnaderna öka för kommunerna. Antalet placeringar har gått ner till viss del och det finns en oro hos t ex Unizon över detta. Det är svårt att veta exakta skäl.

Miljöpartiet vill att staten fortsättningsvis ska stå för halva kostnaden för placeringar på skyddade boenden. Kommunen får i efterhand fakturera för halva placeringskostnaden. Detta enligt ett system som redan finns i Danmark och kan skapa större stabilitet vad gäller ekonomiska förutsättningar för placeringar för de som behöver. Vi avsätter 1 miljard årligen i detta syfte.

### 99:4 Kraftfulla åtgärder mot segregation

Segregationen är ett mångfasetterat problem som påverkar bostadsområden, skolor, arbetsmarknaden och den sociala sammanhållningen. För att kunna möta dessa komplexa utmaningar är det avgörande att den nya myndigheten mot segregation får ett brett mandat och har möjligheten att samarbeta med kommuner, civilsamhället, näringslivet och andra berörda aktörer. För att möjliggöra detta tilldelar vi myndigheten 1 miljard kronor, vilket ger de ekonomiska muskler som krävs för att effektivt bekämpa segregationen. Genom att verka på flera fronter, med samverkan och riktade insatser, skapar vi de bästa förutsättningarna för att långsiktigt bryta segregationen och främja integration och jämlikhet i hela landet.

Med dessa resurser ska myndigheten ha kapaciteten att driva både strategiska och operativa projekt, samt att utveckla innovativa lösningar för att minska klyftorna mellan olika grupper i samhället. Detta innebär att den nya myndigheten får möjlighet att genomföra omfattande analyser, stödja lokala initiativ samt utveckla långsiktiga handlingsplaner i samarbete med kommuner och andra samhällsaktörer. Genom att ge myndigheten denna ekonomiska och politiska uppbackning, ser vi till att arbetet mot segregation blir mer genomgripande, målmedvetet och effektivt.

*Leila Ali Elmi (MP)*

*Ulrika Westerlund (MP)*

*Annika Hirvonen (MP)*

*Janine Alm Ericson (MP)*

*Märta Stenevi (MP)*